

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-326/11-H

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** Základní škola, Hořice, Husova 11
Sídlo: Husova 11, 508 01 Hořice
IČ: 71 197 290
Identifikátor: 650 068 416
Právní forma: Příspěvková organizace
Zastoupená: Mgr. Radoslavou Hubáčkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel: Královéhradecký kraj
Místo inspekční činnosti: Speciální základní škola
Termín inspekční činnosti: 8. – 10. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Základní škola, Hořice, Husova 11 (dále ZŠ, škola) je zřízena pro žáky se zdravotním postižením, které bylo zjištěno na základě odborného vyšetření. Jedná se o žáky s různým stupněm mentálního postižení, s autismem a souběžným postižením více vadami.

ZŠ je plně organizovaná s 1. – 9. ročníkem školy praktické a 1. – 10. ročníkem školy speciální. Právnická osoba poskytuje školské služby i pro děti v přípravném stupni ZŠ speciální a ve školní družině. Žáci se mohou stravovat v jídelně Střední průmyslové školy kamenické a sochařské, Hořice Husova 675.

Předmětem tematické inspekce je zaměření na činnost základní školy speciální, kde právnická osoba vykonává činnost dle výše uvedených vzdělávacích oborů. Výuka zde probíhá podle Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 15 988/2003-24, Vzdělávacího programu pomocné školy čj. 24 035/97-22 a podle individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP). Nově byl vytvořen Školní vzdělávací program základní školy speciální s motivačním názvem „Poznáváme svět“ (dále ŠVP ZŠS) platný od 31. 8. 2010. V letošním školním roce se podle těchto vzdělávacích programů učí ve dvou třídách celkem devět žáků - v jedné čtyři žáci s těžkým mentálním postižením a v druhé pět žáků s více vadami.

Statutárním orgánem právnické osoby je ředitelka školy (dále i ředitelka). V základní škole speciální působí pět pedagogických pracovníků. Žákům ZŠS je poskytována osobní asistence na základě smluv mezi zákonnými zástupci žáků a Sociálními službami města Hořice. Celý subjekt provozuje činnost v jedné budově. Každá třída má svoji učebnu, k dispozici jsou odborné učebny. Ve škole se vzdělávají převážně žáci ze spádové části města a okolí.

Od minulé inspekce se ve škole zlepšily personální podmínky, několik vyučujících dokončilo studium k získání odborné kvalifikace. V objektu školy byla realizována rozsáhlá rekonstrukce. V současné době již škola čerpá finance z projektu „EU-Peníze školám“.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Základní škola speciální poskytuje **rovné příležitosti** ke vzdělávání. Každoročně vypisuje termín zápisu dětí do 1. ročníku. Výzvu zveřejňuje na webových stránkách školy, města a formou letáků. Rodičům jsou umožněny individuální konzultace s pedagogy, prohlídka školy, přítomnost ve výuce. O přijetí ke vzdělávání vydává ředitelka rozhodnutí v rámci správního řízení.

Organizace výuky, délka vyučování a přestávek odpovídá závazným dokumentům. Vyučování probíhá jak v tradičních hodinách, tak ve výukových blocích. Škola umožňuje vzdělávání i dětem, které byly dříve pokládány za nevzdělavatelné. Několikaleté zkušenosti pedagogů potvrzují, jak výrazně docházka těchto dětí do školy zkvalitňuje jejich život i život jejich rodin. Vzdělávaným žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením je poskytována výchovná, vzdělávací, rehabilitační a sociální péče, zaměřená na získávání elementárních vědomostí, dovedností, na vytváření návyků, potřebných v praktickém životě. Žáci se učí řešit i problémy, účinně komunikovat, spolupracovat a chránit své fyzické a duševní zdraví.

Podle individuálního vzdělávacího plánu se vzdělává v tomto školním roce jeden žák. Vzdělávání bylo doporučeno a vypracovaný IVP konzultován s pracovníky speciálního pedagogického centra (dále SPC) v součinnosti se zákonným zástupcem žáka.

Ve škole je věnována značná pozornost **zásadám prevence před výskytem sociálně patologických jevů**. Všichni pracovníci školy průběžně sledují situaci ve škole, chování a projevy žáků a uplatňují různé formy a metody umožňující včasné zachycení ohrožených žáků. Metodik prevence spolupracuje s rodiči, informuje je o Minimálním preventivním programu školy a dalších aktivitách. Participace probíhá i s institucemi na sociálně právní ochranu dětí a mládeže. Ve sledovaném období nebyly u žáků ze speciální školy zaznamenány žádné rizikové jevy.

Problematika bezpečnosti je zapracovaná do Školního řádu školy. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni se zásadami bezpečného chování ve všech prostorách školy. V průběhu školního roku probíhá poučení před činnostmi, které probíhají mimo školní budovu (výlety, exkurze, lyžařské a plavecké výcviky apod.), před prázdninami a před výukou v odborných učebnách. Úrazovost je ve škole minimální. Za uplynulý školní rok bylo zaznamenáno pět drobných poranění, v letošním roce tři. Kniha úrazů a záznamy o úrazech jsou vedeny. Drobné formální nedostatky v dokumentaci byly odstraněny v průběhu inspekce. Předepsané revize probíhají v termínu a provádí je akreditované firmy.

Z hospitační činnosti vyplývá, že učitelky důsledně uplatňují individuální speciálně pedagogický přístup k jednotlivým žákům. Velmi dobrá až nadstandardní byla spolupráce učitelek s asistenty pedagoga. Využité metody a formy práce vedly k průběžnému zdokonalování procesu vzdělávání. Pozornost je věnována činnostem, při kterých jsou žáci vedeni k nápravě a rozvoji komunikačních dovedností, k rozvoji motorických schopností, k upevňování základních hygienických návyků a k uplatňování svých individuálních schopností.

Všechny navštívené hodiny byly pečlivě připravené, stupeň a odlišnost postižení žáků učitelky vždy respektovaly. Žáci školu i vyučující akceptují, spontánně vyjadřovali potěchu z komunikace, byli aktivní a v limitu svého postižení vyjadřovali zájem o realizované činnosti. Pestrost použitých metod a forem práce, časté zařazování relaxačních a rehabilitačních chvil, respektování individuálního tempa žáků vedlo ke zvyšování efektivity výuky a udržování zájmu žáků. K tomu přispívaly i cílené stimulační a motivační aktivity pedagogů. Pokyny byly zadávány jednoznačně, přiměřenou formou a vhodně strukturované.

Výuka probíhala převážně v kmenových učebnách, z nichž jedna není příliš prostorná. Výuka hudební výchovy probíhá pravidelně ve cvičné kuchyni, kde není ideální didaktické zázemí (špatná rezonance). Třídy jsou podnětné a esteticky vybavené, nechybí zázemí pro relaxaci a rehabilitaci. Využití interaktivní tabule a množství dalších názorných pomůcek zvýšilo konkretizaci učiva a podněcovalo vyšší zájem žáků o výuku.

V průběhu výuky učitelky hojně využívaly **hodnocení žáků**. Všimly si především splnění dílčích úkolů, oceňovaly pokrok, což velmi pozitivně zvyšovalo účinnost hodnocení a aktivitu jednotlivců. Učitelky vždy zohledňovaly stupeň postižení žáků a jejich individuální dispozice. V části hospitovaných hodin zařadily do závěrečné fáze výuky hodnocení a sebehodnocení žáků. Učitelky posilují u žáků vnímání individuálních odlišností, zvyšují schopnosti reagovat na neúspěch a kritiku. Jejich prioritním zájmem je vytvoření pozitivního sociálního klimatu prostředí třídy i celé školy.

Výchova a vzdělávání jsou v průběhu školního roku zpestřovány různě zaměřenými projekty. Jejich příprava a realizace respektují zdravotní postižení žáků ze speciálních tříd. Vzhledem ke složité dopravní obslužnosti nejsou organizovány pravidelně zájmové činnosti, ale většinou jednou měsíčně probíhá projektové odpoledne se soutěžemi, kterého se účastní i žáci ze ZŠS a dvakrát měsíčně je pro tyto žáky sportovní kroužek.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou velmi podrobně a přehledně zpracovaná, tvoří součást školního řádu. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je vždy přihlíženo k povaze postižení nebo znevýhodnění. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získávají učitelky zejména soustavným diagnostickým pozorováním, sledováním výkonů, analýzou různých činností žáka a zaznamenáváním jeho vývoje a dosažených úspěchů. Získané informace konzultují s ostatními vyučujícími, s odborníky v oblasti speciálního poradenství, se

zákonnými zástupci, ale i se žáky. Účelem hodnocení není nacházet mezery ve vědomostech a návycích, ale hodnotit to, co žák umí. Všechny vyučující dodržovaly zásady pedagogického taktu a respektovaly individuální potřeby žáků. Na vysvědčení jsou všichni žáci hodnoceni formou širšího slovního hodnocení, které podrobně vystihuje výkonnost každého žáka v jednotlivých předmětech.

Funkce výchovného poradce a metodika prevence je vzhledem k velikosti školy sloučená, vykonává ji kvalifikovaná učitelka. Vypracovala řadu funkčních dokumentů, účastní se školení a porad výchovných poradců, je v kontaktu s odbornými institucemi. Velmi významná a podnětná je téměř každodenní spolupráce s rodiči žáků. Po ukončení docházky do speciální základní školy zůstávají děti s těžkým mentálním postižením většinou v péči rodiny, jakékoliv další studium nebo uplatnění v praxi je pro ně prakticky nemožné. Velmi úzká spolupráce školy s ústavem sociální péče by mohla v budoucnu usnadnit žákům případné umístění do tohoto zařízení, ve kterém mají možnost dále upevňovat a rozšiřovat získané návyky a zapojovat se do činností v chráněné dílně. Žáci se středním mentálním postižením dosud po absolvování školy pokračovali v dalším vzdělávání v OU Hořice.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program, vytvořený podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální, odpovídá zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Dokument splňuje požadovanou strukturu a je zpracován velmi kvalitně. Na tvorbě tohoto dokumentu se podílely dvě proškolené koordinátorky. Jeho náplň odpovídá podmínkám a záměrům školy. Ta se zaměřuje na rozvíjení osobnosti žáků, respektuje jejich fyzické a pracovní možnosti a předpoklady. Přidělení disponibilních hodin koresponduje s prioritami školy. Byly převážně využity ve vzdělávací oblasti Člověk a komunikace, Člověk a zdraví. Pro žáky se středně těžkým mentálním postižením byl zaveden předmět Globální výchova. Průběžné změny v ŠVP ZŠS jsou řešené formou dodatků. S tímto dokumentem byla seznámena školská rada a veřejnosti je přístupný ve škole.

Ředitelka školy splňuje požadavky pro výkon funkce, do které byla jmenována, a s touto prací má mnohaleté zkušenosti. Systém jejího řízení je založen na zásadách zákonnosti, odpovědné vedoucí, kontroly, hodnocení a motivace pracovníků. Svědomitě plní všechny povinnosti vyplývající z platného školského zákona. Požadovaná dokumentace je podrobně a přehledně zpracována a systematicky aktualizována. V organizačním řádu ředitelka stanovila své povinnosti, kompetence a odpovědnosti jednotlivých pracovníků vymezila v jejich pracovních náplních. Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada. Intenzivně funguje každodenní týmová spolupráce všech pedagogů.

V rámci kontrolního systému je k dispozici plán kontrolní činnosti. Ten je rozvržen do celého školního roku, zahrnuje všechny oblasti subjektu s přesně určenými zodpovědnostmi a kontrolou jeho plnění. Z hospitační činnosti ředitelky školy jsou pořizovány podrobné zápisy, které následně projednává s učiteli. Každoročně pedagogové vyplňují dotazník, který je zaměřen na jejich sebehodnocení. Informační systém školy je funkční, průběžně poskytuje aktuální sdělení a zpětnou vazbu.

Koncepce **rozvoje školy** zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé cíle a zasahuje do všech oblastí výchovně vzdělávacího procesu. Ze základní filozofie školy vyplývají stanovené cíle, které jsou krátkodobé a směřují do horizontu dvou let. Tyto jsou většinou

již uskutečněné, horizont sedmi let je ve fázi realizace či ještě ve fázi plánu. Tyto strategické dokumenty podporují každoroční plány činnosti školy, které jsou konkrétní se jmenovitou odpovědností pedagogů. Plánování vychází z celkové analýzy a hodnocení školy, které ředitelka zpracovává každé tři roky. Plán práce je stanoven na celý školní rok včetně organizačního zajištění, konkrétněji jsou rozepsané činnosti na jednotlivé měsíce. Splněné úkoly a výsledky dosažené školou jsou každoročně zveřejňovány ve výroční zprávě.

Významným partnerem školy je **školská rada**. Je tříčlenná a plní úkoly vyplývající z platné legislativy. Její členové se scházejí většinou dvakrát v kalendářním roce, seznamují se s realizovanými projekty, organizací výuky i mimoškolních aktivit a s rozšiřováním vybavenosti školy. Spolupráce se školskou radou je pro ředitelku školy podnětná.

Nejfrekventovanější je spolupráce pedagogů se **zákonnými zástupci** žáků. Je jim nabízena možnost návštěvy přímo ve třídách při výuce, ale je jen málo využívána. Rodiče jsou průběžně informováni o dosahovaných výsledcích práce a chování žáků prostřednictvím žákovské knížky a každodenním individuálním rozhovorem s učitelkou při odvádění žáků ze školy. Pro rodiče je samozřejmostí kdykoli kontaktovat třídní učitele nebo ředitelku školy v případě jakéhokoliv problému, který lze společně řešit. Veřejnost i rodiče mohou získávat informace o škole na stránkách www.zshorice.cz.

Spolupráce se **specializovanými pracovišti** velmi pozitivně ovlivňuje řešení problémů při výchově a vzdělávání žáků. Spolupráce s lékaři se orientuje zejména na diagnostiku postižení žáků. Neopomenutelná je spolupráce s jinými školami a v průběhu roku je ve škole realizována praxe studentů. Velmi významná spolupráce je s městem Hořice, které školu podpořilo finančními prostředky.

Personální zajištění výuky žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením vykonávají tři učitelky, z nichž jedna není pro tuto práci kvalifikovaná, neboť vystudovala magisterský obor Speciální pedagogika rehabilitační činnosti a management speciálních zařízení. S prací ve speciální škole má dlouholeté zkušenosti. Dvě učitelky pracují na plný pracovní úvazek, jedna na částečný. Dále zde pracují dva kvalifikovaní asistenti pedagoga.

Další specializované činnosti jsou ve škole zajištěny výchovnou poradkyní, která tuto odbornost vystudovala, koordinátorkou ICT, školní metodičkou prevence a dvěma koordinátorkami ŠVP ZŠS. Školní systém DVPP podporuje realizaci vzdělávacích programů. Je plánovaný se zaměřením na prohlubování vědomostí a dovedností pedagogů především v oblasti speciální pedagogiky, nových metod práce, zdokonalení schopnosti komunikace v cizím jazyce aj.

Veškeré činnosti školy jsou realizovány v **samostatné dvoupatrové budově**. Z projektu Hořice – město bez bariér byly provedeny zásadní změny v bezbariérovosti školy. Byla vybudována výtahová plošina z přízemí do 2. patra a bezbariérová úprava přízemí budovy s moderním automatickým otvíráním dveří. Bezbariérově bylo přebudováno i sociální zařízení v přízemí.

Klasické třídy jsou upraveny na menší, které více vyhovují nízkým počtům žáků speciálních tříd. Jsou vybaveny stavitelným nábytkem, tam, kde se učí žáci s tělesným postižením, jsou speciální edukační lavice. Postupně dochází k vybavování i dalším novým nábytkem. V rehabilitační třídě mohou pedagogové též využívat masérský stůl a nově pořízené zvedací zařízení, které výrazně usnadňuje pohyb žáků s těžkým postižením po třídě a tím umožňuje jejich zapojení do výchovně vzdělávacího procesu. Cvičná kuchyně

a herna jsou též vhodně vybavené pro realizaci aktivit žáků. Vybavení ICT technikou a audiovizuální technikou je dostatečné a ve výuce využíváno. Na nově instalované interaktivní tabuli pracují ve výuce převážně žáci. Tyto činnosti jsou pro ně velkým přínosem.

U školy je pozemek, který je z části obděláván v hodinách pěstitelských prací pracovního vyučování, z části je využíván pro relaxaci a učení v přírodě nebo jako hřiště. Škola nemá tělocvičnu, pouze hernu, která vyhovuje pro pohybové aktivity a hry žáků. Na výuku tělesné výchovy docházejí žáci speciálních tříd do haly a na hřiště s umělým povrchem Gymnázia a Střední odborné školy Hořice. Žáci školy mají novou šatnu. Prioritou školy je zajišťování pomůcek pro žáky s těžkým zdravotním postižením. Všechny nové pomůcky a provedené úpravy znamenají velmi důležitou pozitivní a zásadní změnu pro život školy.

V letech 2008 – 2010 hospodařila škola jako příspěvková organizace zejména s finančními prostředky ze státního rozpočtu (z kapitoly MŠMT) na přímé výdaje na vzdělávání a s účelovými neinvestičními dotacemi na rozvojové programy. Dále škola využila příspěvek na provoz z rozpočtu zřizovatele (Královéhradeckého kraje) a prostředky svých fondů.

Finanční prostředky na přímé výdaje na vzdělávání použila škola v posledních třech letech na platy a náhrady platů, zákonné odvody, ostatní osobní náklady, příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, učebnice a učební pomůcky, další vzdělávání pedagogických pracovníků a na další činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání. Výše poskytnutých finančních prostředků umožňovala nejen vyplácení nárokových složek platu, ale také přiznání a vyplácení osobních příplatků a odměn za mimořádnou práci.

V letech 2008 - 2010 byly škole ze státního rozpočtu přiděleny finanční prostředky na rozvojové programy z rozpočtových zdrojů MŠMT na zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků, na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků a na podporu řešení specifických problémů regionálního školství v působnosti územních samosprávných celků (na platy pedagogických asistentů). Další finanční prostředky z rozvojových programů MŠMT byly přiděleny škole na kompenzační pomůcky (na zvedací zařízení pro žáky s těžkým zdravotním postižením). V rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky, obdržela škola v roce 2010 finanční dotaci na zlepšení podmínek pro vzdělávání. Finanční prostředky této dotace budou čerpány v následujícím období. Ve škole je zaveden a udržován vnitřní kontrolní systém, který vytváří dobré podmínky pro hospodárné, efektivní a účelné nakládání s veřejnými prostředky a jeho fungování je zajištěno i při financování rozvojových programů.

V roce 2009 přispělo škole na kompenzační pomůcky pro zdravotně postižené žáky také Město Hořice.

Ekonomickou analýzou nebyla shledána žádná rizika, která by mohla mít vliv na plnění stanovených cílů a na realizaci školních vzdělávacích programů.

Závěry, celkové hodnocení školy

Oprávněnost vzniku školy byla doložena platnou zřizovací listinou. Škola poskytuje žákům vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení.

Ředitelka školy prokazatelně informuje o vzdělávací nabídce školy, při přijímání ke vzdělávání dodržuje dané povinnosti, předepsaným způsobem vede školní matriku.

Ředitelka školy zabezpečuje hlavní strategii školy, způsob řízení je funkční a efektivní. Svědomitě vede administrativu, realizovaná kontrolní činnost přispívá ke zvyšování úrovně vzdělávací činnosti. Personální podmínky pedagogů vyučujících ve speciální škole jsou velmi dobré.

Výuka je promyšlená, použité metody a formy práce uplatňované při výchovně vzdělávacím procesu jsou předpokladem pro naplnění stanovených cílů. Intenzivně je uplatňován individuální přístup k žákům, efektivně jsou využívány veškeré pomůcky. Škola poskytuje žákům bezpečné prostředí pro vzdělávání. Preventivní strategie školy je účinná.

Široká spolupráce školy s partnery a zejména s rodiči žáků a specializovanými institucemi přispívá ke zkvalitňování výchovy a vzdělávání.

K velmi výrazným pozitivům školy patří zásadní změna v materiálních podmínkách vybudováním nového bezbariérového vstupu, výtahové plošiny, úpravou tříd a odborných učeben pro podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola používá efektivně a hospodárně finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v souladu s účelem, na který byly přiděleny.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu ČŠI Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.h@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Královéhradeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Hradci Králové dne 4. 4. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Marie Hypšová, školní inspektorka

Hypšová, v. r.

Mgr. Bc. Miluše Urbanová Ph.D.,
ředitelka Královéhradeckého inspektorátu

Miluše Urbanová, v. r.

Mgr. Martina Bělková, školní inspektorka

Bělková, v. r.

Bc. Dana Luňáková, kontrolní pracovnice

Luňáková, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Hradci Králové dne 4. 4. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Radoslava Hubáčková, ředitelka školy

Hubáčková, v. r.

Připomínky ředitelky školy

-

Připomínky nebyly podány.